

SOLYMOSI BÁLINT

Képzelt tájkép

John Cage "Képzelt tájkép No. 1"

"A tizennyolc tavaszt megért
csodálatos özveggy"

és "Zongoraverseny" című műveire

Legalább négy éve, hogy elkezdtem írni egy
versemet, hogy képzelek én el egy jó képet címmel...
Aztán egy vékony, zöldesen foszforeszkáló kötelet csévéltem
föl a víz alatt a karomra; éreztem, a végén van valami súly
nélküli; felébredtem.

Megintcsak előveszem tehát a lapokat,
és minduntalan ismétlem a fölírtakat a kertről s a már va-
lószerűtlen évszak tétlen letűntéről,

csak hogy a forgás, vagy a nagyonis átlós irá-
nyú engedékenysége (mely mint talán egy borítékolt fordulat,
a kisgyerekkorból, elhiteti "apa nincs sehol, de rajzolni ő
tudott nekem...") most későn meg ne fogja mancsom ne vezes-
sen engem félre a játszatlanba!...

És újra meg újra az ő ideje, a te időd, ami az
én időm, ami itt, a korcsuló vadkörtefa-leveleken s itt, az
értelem alatti szorító-fosztlányokban... És mikor együttesen
akárom, vagy célzom meg a bentlétet egy fakalyibában, mire
ezt kigondolom, már senki: csak a pótkávék habja s a könyv-
tévesztések, az idegesítően alakatlan számú keresgélők zaja
motozása. A szerelemből betévedteké?

Az emlék s a kérdés,
mint két, meggondolatlan összeérintett kéz; mintha a tárgy,
vagy annak akár egy dimenziója helyett is - tárgyak negatív
értéke szállná meg a termet!... Míg fölöttünk egy
női énekhang tölt el kétféle határt is, mely a sötétségé...

A sötét s a történet hiánya együtt, (együtt a múlt megelőző s utólagos lehetetlenjével is!) és kerülgetve egymás fogyó-masszáját a térben; felgyűrt s befröcskölt lapok a csillogó "haza"rúd, és sima, fehér papírsok egy fekete cső körül... A szabad térben újra előtte állva folytatom a kikezdett s a roncsolt fény szűrőtüskéiben... tréfából kérdezek rá, ?ugye Izabellnek hívják, (tehát nem lehet az apám ez megnyugtató) s aztán: ?mi az, könyvet ajándékozni, útra, és azután: ?fűl se szállni addig, míg az énekhang ismét következni nem látszik...

Visszahullámzik a ragyogás, a véletlen mély szakadéka!... S ezt, hogy az elállt látvány meglepetése okozza, vagy egy előre el nem tervezhető parány lélegzetvétel, mely maga a kijátszott szomorúság, és/vagy a hátráltatott eredendőség - oly mindegy. (Két domb, középütt egy lilával befestett rongy övezte pálca, mely egy ablak és egy érzékláz terét lengi be, két dob hangjaival...) S a hangok tovább! Ahova elérnek egykönnyen s fáradatlan, marad számunkra kérdés, eszme-töredék, mint a megsárgult, vérszínnű csipketerítő nyoma diófa-bútoraink politúrján...

(Emlékszem, az orvos, a savanyú bortól jegesre dermedt asztalon a csipketerítón babrált a kis körben elhelyezett, gidákra s macskákra emlékeztető mintákkal tömpe ujjai alatt; a kölyök olyannak találta az egészet, mint saját, jó vastag, nedves, fehér ruhába bugyolált hüvelykujját egy régi, kifakult fotó ismerőségében... Akkor még tudta, mikor miből kérjen és mi az, miből csak vegyen...) Ahogy így nézem, most érzem csak.

Most érzem csak, talán későn, (mondanom sem kell) milyen irígyen modortalanul gyilkos hangom van... Mintha mindezt az a megbánás vagy elszántság hozná ami a rezervációmra olyanynyira jellemző!... Akár egy váratlan utazás kényszer.képe Kelet felől!; (egy olyan hoszából álló cselekvés, melynek közepe s széle nincs, csak homálya se...) "ahogy vászoning-mocskosan nézek egy holtra".

A fölmelegedett levegőben el is olvad, kétszer, többször is a fantáziám a tájról...

(Négy ujja a testes esőnek kihúzva az ereszcsontrán, a levegőből - a szövegben észrevétlenül megoldva -; nehogy én, vagy mindannyian, mi legyünk az amivé, tehetetlenül, a végén már alakulni sem s megbomlani sem tudunk! És mintha egy nagy, általános kiáltást hallanék, és elkezdeném ugyanő meglevő képmását visszafelé, a cselekvés sarkpontjain fölfejtetni; a hiány s a téboly idejehelyén emlék és hang?; ki emlékszik a tájra, kinek a hangja száll le reszketve?

Hangok magjai fehérpenészű nyelvvalakban, a felejtésben? S a rettegés, akár egy fénykép hátoldalára írt ajánló, ismeretlen kéztől, alig láthatóan, kinek a csillagidejéért...

Hozzálátok elrendezni a félelem sík, kusza terepét, hozzálátok, némán és ismeretlen, akár az első havibaj, nehogy reggel is így találj, mint ha halva. (Apámmal, séta közben...) És mégis: egyre közelebb kerülök az elalváshoz, mintha valaki SZÓMÉREG!gel etetne...

A vágy a múlt időképeire végre lecsillapul... kiáltok fel aztán elképedve, mikor látom hogy a sok kínozó kizúdul a kalyibámból, rejtekhelyeikre... "Miért bújnak el a kincs, a zöld kő majmai ilyenkor?" Végre valami vidámság, végre egy eltévedt bók alá tartandó egészen fiatal test!...

A meglelt táj vissz-alakja ez? Most: ő és te? Vagy az elhagyott tér, a képzelet űrje? Az én semmiképpenje? Miértje... Az eső mögött földereng a folyó, s két partja, és néhány erőtlen fénypont, egy szűrőfegyver-forma test, vagy ugyanúgy fantáziánk tárgya? s egyszerre fordítunk hátat; lefekszel s akárhogys tombol benned a haláltörténet, lerántod torkodról a lópokrócot, és még vesztebbül tombolsz, miközben ez a megletségség elsímítja a rémtájképet, mint egy kalózasaló.

A túloldal, mutatom aztán kinyújtott karra, a vízben állva látod? "Igen" monddog anyagi hangodon. Jól van, mondom megindultan... (És több, lefestett sáv, ahova leérek; semmi és valami, szétszórva, játszókorlátként A NAGY TEVÉKENYSÉG